

Nr 116.

Av herr **Nilson** i Örebro **m. fl.**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning och förslag rörande ändrade grunder för biskoparnes avlöning.

Rikets ständer anhöll i skrivelse till Kungl. Maj:t den 18 mars 1857, att fullständig undersökning måtte äga rum till utrönande av ärkebiskopens och biskoparnes samtliga löneförmåner samt att en reglering måtte vidtagas åsyftande bland annat en jämnare fördelad avlöning. I samma skrivelse anmälde Rikets ständer därjämte sin önskan, att biskoparnas prebendepastorat i sådan egenskap måtte under viss angiven förutsättning komma att upphöra, dock så, att vid varje biskopsstol ett prebendepastorat bleve såsom sådant bibehållet; att om biskopslön skulle överskjuta det för densamma bestämda värde med större belopp än som motsvarade inkomsten av därifrån skilda prebendepastorat, Kungl. Maj:t skulle äga att bestämma vilka inkomster ytterligare borde från lönen skiljas; samt att de inkomster, vilka icke med biskopsstolen bibehölls, skulle ingå till statskontoret, för att under titel *biskopslöneregleringsfonden* redovisas och till jämnande av annan biskopslön användas.

I anledning av nämnda skrivelse underställde Kungl. Maj:t genom proposition den 16 december 1859 Rikets ständers prövning vissa grunder för en sådan reglering. Härvid föreslog Kungl. Maj:t dels det lönebelopp, som vid regleringen borde tilldelas varje biskop, dels ock i övrigt hemställde, bland annat, att, om efter skedd utredning biskopslön befundes överstiga det bestämda beloppet med så stort värde, som svarade mot avkastningen av ett eller flera med tjänsten förenade prebendepastorat, samma pastorat borde därifrån skiljas.

Sedan Rikets ständer i skrivelse den 29 oktober 1860 meddelat, att de i huvudsak gillat och antagit vad Kungl. Maj:t i ovannämnda hän-

seenden föreslagit, fastställde Kungl. Maj:t genom nådigt brev den 15 juni 1861 följande

Grunder för en reglering av biskoparnas avlöning.

1:o.

En fullständig reglering av biskoparnas löner bör, i mån av nuvarande innehavares avgång eller så snart sådant utan förnärmande av deras rätt kan ske och omständigheterna i övrigt medgiva, verkställas.

2:o.

De löner, som, fri bostad oberäknad, därvid böra biskoparna i de särskilda stiftet tilldelas, bestämmas till följande belopp, nämligen:

i Uppsala	stift	rdr	rmt	16,000: —
» Linköpings	»	»	»	13,000: —
» Skara	»	»	»	12,000: —
» Strängnäs	»	»	»	12,000: —
» Västerås	»	»	»	12,000: —
» Växjö	»	»	»	12,000: —
» Lunds	»	»	»	15,000: —
» Göteborgs	»	»	»	14,000: —
» Kalmar	»	»	»	10,000: —
» Karlstads	»	»	»	12,000: —
» Härnösands	»	»	»	12,000: —
» Visby	»	»	»	10,000: —
Summa				rdr rmt 150,000: —

Där biskopshus ej finnes, erhåller biskopen hyresersättning, som av Kungl. Maj:t bestämmes, dock ej överstigande 1,500 riksdaler.

3:o.

Vid biskops avgång eller förut, därest biskop blivit med förbindelse att underkasta sig löneförändring tillsatt, skall utredning ske av alla de med tjänsten förenade löneförmånens belopp, för vilket ändamål boställes avkastning bör med noggrannhet uppskattas samt övriga hemman, lägenheter eller jordar, som icke av biskopen bebos eller brukas eller för boställets skötsel äro behöfliga, så snart lagligen ske kan, utarrenderas, varje gång för så lång tid, som för utarrendering av kronans egendomar

i allmänhet är eller varder bestämd, allt i den ordning och på det sätt Kungl. Maj:t tackes närmare föreskriva.

4:o.

Om, efter skedd utredning, lönen befinnes överstiga det belopp, densamma enligt andra punkten bör utgöra, med så stort värde, som svarar mot avkastningen av ett eller flera med tjänsten förenade prebendepastorat, bör det eller de därifrån skiljas och pastor där tillsättas i den ordning, som för regala gäll är stadgad, dock att för varje biskopsstol ett prebendepastorat varder såsom sådant bibehållet.

Därest utredas skulle, att ett pastorat, innan det blev anslaget till prebende, varit i avseende på ordningen för pastors tillsättande av konsistoriell egenskap, bör detta pastorat efter regleringens verkställande återfå sistnämnda egenskap*.

Skulle prebendepastorat, vilket enligt förestående grund borde från biskopslön skiljas, vara så litet, att det icke förmår avlöna egen pastor, må av Kungl. Maj:ts särskilda prövning bero, huruvida detsamma skall med annat pastorat förenas eller tillsvidare vid samma biskopslön bibehållas.

5:o.

Överskjuter biskopslön det för densamma bestämda värde med större belopp än som motsvarar inkomsten av därifrån skilda prebendepastorat, bestämmer Kungl. Maj:t, vilka inkomster ytterligare böra därifrån avskiljas. Dessa ingå till statskontoret för att under titel: biskopslöneregleringsfonden redovisas och till jämnande av annan biskopslön användas. På samma sätt förfares, om löneinkomsterna befinnas överskjuta normalbeloppet med mindre summa, än att något prebendepastorat genast kan därifrån skiljas.

6:o.

Understiger biskopslön det för densamma fastställda belopp, skall fyllnaden tjänsten tilldelas av biskopslöneregleringsfonden, så snart denna därtill lämnar tillgång.

7:o.

Så snart Kungl. Maj:t finner biskopslöneregleringsfondens årliga inkomst uppgå till det belopp, att av densamma ersättning kan biskop läm-

---

* Av Rikets ständer beslutat tillägg.

nas för prebendepastorat, som bör, men förut icke kunnat, från tjänsten skiljas och med egen kyrkoherde förses, gives om verkställandet därav nådig befallning, varvid, i valet mellan flera, företrädesvis bestämmes prebendepastorat i stift, där mer än tvenne sådana äro biskopen på lönen anslagna.

8:o.

Biskopslöneregleringsfondens årliga inkomster må ej till annat än här uppgivna ändamål disponeras, varemot å densamma uppkommande behållningar må av Kungl. Maj:t användas till sådana utgifter, som av denna lönereglering kunna bliva en nödvändig följd eller tjäna till dess fortskydande.

I enlighet med dessa allmänna bestämmelser hava biskoparnes avlöningsförmåner reglerats sålunda:

Uppsala ärkestift,

enligt kungl. brev den 28 mars 1873:

Ärkebiskopen, som innehar boställsgård i Uppsala, skall åtnjuta:

1:o) avkomsten av hemmanen 3 mantal Fiby med Biskopsängen och $\frac{1}{2}$ mantal Qvarnen eller Qvarnberg, $\frac{1}{2}$ mantal Ekeby och utjorden Gammelängen, alla i Vänge församling samt hemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Fogelbo i Junkils församling; samtliga fastigheter skola vara i författningsenlig ordning utarrenderade;

2:o) kyrkoherdelönen i Bälinge prebendepastorat; samt

3:o) den till ärkebiskopen anslagna kronotiondespannmålen från Bälinge och Skuttunge församlingar, tillsammans 3,168 kft 1,84 kr, och av kronotiondespannmålen från Gamla Uppsala församling, intill dess den av Kungl. Maj:t den 9 november 1871 fastställda löneregleringen för pressterskapet i Bälinge pastorat börjar att tillämpas, 620 kft, men därefter endast 355 kft.

All den i övrigt ärkebiskopen dittills anslagna kronotiondespannmålen är till biskopslöneregleringsfonden indragen.

Lunds stift,

enligt kungl. brev den 22 december 1876:

Biskopen, som innehar boställsgård i Lund, skall åtnjuta kyrkoherdelönen i Lomma prebendepastorat samt inkomsten av kyrkotionde från Väsby kyrka i Luggude fögderi, 21 kft råg, studieskatten, 321 kronor 75 öre, och cathedraticum, 176 kronor 25 öre, ävensom uppbära årliga avkomsten av följande hemman och lägenheter tillhörande Helgona gård

och gods, nämligen: Helgona- eller Biskopsvångarna, och det i sambruk därmed varande hemmanet nr 1 Östra Torn, hemmanen nr 2, 4—13, 15—18 Östra Torn samt de s. k. trädgårdstorpen.

Till biskopslöneregleringsfonden har indragits avkomsten av den s. k. biskopsladugårdsmarken samt av hemmanen nr 3 och 14 Östra Torn och nr 7, 8, 11, 13 och 15 Stora Råby.

Samtliga ovannämnda fastigheter skola vara i författningsenlig ordning utarrenderade med undantag av Helgona- eller Biskopsvångarna, vilka, efter vid regleringen gällande arrendeavtals upphörande, må av biskopen själv brukas.

Linköpings stift,

enligt kungl. brev den 23 april 1899:

Biskopen, som innehar boställsgård i Linköping med trädgård, löningsjord inom stadens ägoområde, innehållande 333,942 kvadratref åker, 1,855 kvadratref äng och 87,535 kvadratref hagmark samt lägenheterna Bergsängen och Skäggan i S:t Lars församling, Stigsängen eller Stigshumpen och Takängen i Kärna församling och en äng i Västerlösa församling, vilken sistnämnda lägenhet skall i författningsenlig ordning utarrenderas, skall åtnjuta:

1:o) dels den biskopen anslagna kronotionespannmålen från Kärna, Kaga, Vellerstads, Svinhults, Vreta Klosters och Stjärnorps församlingar, 1,968 kft 3,66 k:r, $\frac{1}{3}$ råg och $\frac{2}{3}$ korn, och dels utav den från Styrestads församling anslagna kronotionen 185 kft, $\frac{1}{2}$ råg och $\frac{1}{2}$ korn; ävensom

2:o) tills vidare och intill dess annorlunda kan varda förordnat, kyrkoherdelönerna i Kärna och Kaga samt Vårdsbergs prebendepastorat.

Från biskopens dittills varande löneförmåner skulle avskiljas: kyrkoherdelönen i Vreta Klosters och Stjärnorps församlingars prebendepastorat samt återstoden av den biskopen från Styrestads församling anslagna kronotionespannmålen, 239 kft 7,76 k:r, vilken spannmål skulle till biskopslöneregleringsfonden indragas.

Enligt kungl. brevet den 17 juli 1885 är förordnat, att Vårdsbergs pastorat skall från och med den 1 maj 1887 upphöra att vara prebende åt biskopen i Linköpings stift och förses med egen kyrkoherde i den för regala gäll stadgade ordning, samt att biskopen för mistningen av inkomsterna från nämnda pastorat skall erhålla ersättning från biskopslöneregleringsfonden med det belopp, vartill dessa inkomster vid reglering av biskopslönen beräknats, eller 3,038 kronor 49 öre årligen.

Skara stift,

enligt kungl. brev den 18 oktober 1878:

Biskopen, som innehar boställsrum i konsistoriehuset i Skara, skall dels bibehålla under egen disposition biskopsbostället ett mantal Brunsboda kungsgård jämte $\frac{1}{2}$ mantal Stora Katthagen i Åsaka församling, vilka hemman dock må, om biskopen sådant önskar, i författningens ordning utarrenderas;

och dels åtnjuta:

1:o avkomsten av den biskopen anslagna stadsjord i Skara, av kvarnen till $\frac{1}{2}$ mantal Ardala Jon Nilsgården i Gerums församling samt av hemmanen 1 mantal Märened Nilsagården, $\frac{1}{2}$ mantal Märened Änkegården, 1 mantal Märened Tyska gården, 1 mantal Hertigabo Björnsgården, 1 mantal Hertigabo Svenningsgården och 1 mantal Hertigabo Karlsgården, alla i Åsaka församling; skolande samtliga dessa fastigheter i författningens ordning utarrenderas;

2:o räntorna av $\frac{1}{8}$ mantal Lilla Katthagen och $\frac{1}{4}$ mantal Stålberga i Åsaka församling;

3:o den biskopen anslagna kronotiondespannmålen från Skaraborgs län 529 kft 2 k:r, $\frac{1}{3}$ råg och $\frac{2}{3}$ korn, samt av den honom från Älfsborgs län anslagna kronotionden 555 kft, likaledes $\frac{1}{3}$ råg och $\frac{2}{3}$ korn; ävensom

4:o kyrkoherdelönen i Åsaka församlings prebendepastorat.

Från biskopslönen skulle avskiljas: kyrkoherdelönen i Varnhems, Istrums, Öglunda, Eggby och Lundby församlingars prebendepastorat; och till biskopslöneregleringsfonden indrogos dels återstoden av den biskopen från Älfsborgs län anslagna kronotiondespannmålen 318 kft 4,35 k:r, $\frac{1}{3}$ råg och $\frac{2}{3}$ korn, dels ock avkomsten av hemmanen 1 mantal Järnsyssla Nedergården, 1 mantal Järnsyssla Svenningsgården, 1 mantal Västorp Postgården och 1 mantal Västorp Svenningsgården, vilka hemman skulle i författningens ordning utarrenderas.

Strängnäs stift,

enligt kungl. brev den 2 november 1877:

Biskopen, som innehar boställsrum med tillhörande trädgårdspark och köksträdgård, eller tomterna nr 193 och 199 i Strängnäs stad, bostället 2 mantal nr 1 Sundby, två vretar vid Långberget samt ängen Biskopskroken, vilken sistnämnda lägenhet skulle i författningens ordning utarrenderas, äger åtnjuta:

1:o den honom anslagna kronotiondespannmålen från Vansö, Fogdö och Helgarö församlingar av Åkers härad samt från Jäders, Kjula, Sundby och Hammarby församlingar i Öster Rekarne härad;

2:o) Kyrkoherdelönen i Vansö och Härads församlingars prebendepastorat; samt

3:o) såsom fyllnad i den av Kungl. Maj:t och Rikets ständer för honom fastställda lönen, 12,000 kronor, ett belopp av 1,400 kronor att av statskontoret från biskopslöneregleringsfonden årligen utbetalas.

Åkers och Länna församlingars pastorat skulle upphöra att vara biskopens prebende.

Västerås stift,

enligt kungl. brev den 12 april 1871:

Biskopen, som innehar biskopsgården och de s. k. biskopsängarna, äger åtnjuta:

1:o) avkomsten av hemmanen nr 1 Tunby, 1 mantal, nr 1 Räcklunda, 1 mantal, nr 1 Kanik Lundby, 1 mantal, samt lägenheterna Klockaretorp och Talltorp, vilka samtliga fastigheter skulle i författningsenlig ordning utarrenderas;

2:o) den biskopen dittills anslagna kronotioden från Romfartuna, Skerike, Lundby, Karbennings, Väster Fernebo och Tortuna församlingar, tillsammans 2,445 kft 8,11 k:r råg och 1,784 kft 8,27 k:r korn, jämte forsellön därå, utgörande, efter 8 öre kftn, 338 kronor 45 öre; samt

3:o) kyrkoherdelönen i Lundby församlings prebendepastorat.

Dingtuna församlings pastorat skulle upphöra att vara biskopens prebende.

Växiö stift,

enligt kungl. brev den 13 december 1872:

Biskopen, som innehar bostället 1 mantal S:t Johannis Baptistæ, eller prebendegård, nu kallat Östrabo nr 2, skall åtnjuta:

1:o) avkomsten av löningshemmanen: $\frac{1}{2}$ mantal nr 1 Fylleryd Storegården, $\frac{1}{4}$ mantal nr 2 Fylleryd Lillegården i Gårdsby församling, samt $\frac{1}{2}$ mantal nr 2 Hemmesjö Södragården, $\frac{1}{2}$ mantal nr 3 Hemmesjö Månsagården, $\frac{1}{2}$ mantal nr 4 Hemmesjö Sjögården, $\frac{1}{2}$ mantal nr 5 Hemmesjö Ölsagården, $\frac{3}{4}$ mantal nr 1 Hemmesjötorp och $\frac{1}{4}$ mantal nr 6 Risinge Kronogården med torpet Ljungadal, vilka samtliga fastigheter skola vara i författningsenlig ordning utarrenderade;

2:o) den biskopen dittills anslagna kronotionespannålen från Hemmesjö, Tegnaby och Ljuders socknar i Konga härad, samt Älghults, Algutsboda, Lerhofda, Dädesjö och Herråkra socknar i Uppviddinge härad, tillsammans 2,041 kft 9 k:r, hälften råg och hälften korn;

3:o) kyrkoherdelönen i Gårdsby och Söraby församlingars prebendepastorat; och

4:o) såsom fyllnad uti den genom Kungl. Maj:ts och Rikets ständers beslut för biskopen bestämda lönen, 12,000 kronor, ett belopp af 150 kronor från biskopslöneregleringsfonden.

Hemmesjö och Tegnaby församlingars pastorat skulle upphöra att vara biskopens prebende och dessa församlingars byggnadsskyldighet vid bostället Östrabo skulle övertagas av Växjö domkyrka.

Göteborgs stift,

enligt kungl. brev den 4 november 1881:

Biskopen, som innehar biskopshuset i Göteborgs stad, dock med skyldighet att hyresfritt upplåta de därstädes till ämbetslokal för domkapitlet begagnade fyra rum jämte ett kassavalv, skall åtnjuta:

1:o) den honom dittills anslagna kronotiondespannmålen, utgörande 191 kft 8,59 k:r råg och 383 kft 7,53 k:r korn från Väne fögderi, 85 kft 5,22 k:r råg och 171 kft 45 kbtm korn från Marks fögderi inom Göteborgs och Bohus län, 767 kft 4,73 k:r blandsäd från Varbergs fögderi och 1,042 kft 2,07 k:r blandsäd från Fjäre fögderi inom Hallands län;

2:o) kyrkoherdelönen i Tölö, Lindome och Älfsåkers församlingars prebendepastorat, varav 1,500 kronor beräknats för avlönande av erforderligt ämbetsbiträde i detta pastorat; samt

3:o) såsom fyllnad uti den genom Kungl. Maj:ts och Rikets ständers beslut för biskopen i Göteborg bestämda lönen, 14,000 kronor, ett belopp av 3,785 kronor, att av statskontoret årligen utbetalas från biskopslöneregleringsfonden.

Fjärås och Förlanda församlingars pastorat skulle upphöra att vara biskopens prebende.

Kalmar stift,

enligt kungl. brev den 29 september 1876:

Biskopen skall åtnjuta:

1:o) den honom anslagna kronotiondespannmålen från Kalmar, Jönköpings och Kronobergs län, tillsammans 2,099 kft, 9,84 k:r;

2:o) kyrkoherdelönen i Ljungby, Hossmo och S:t Sigfrids församlingars prebendepastorat; samt

3:o) dels såsom fyllnad uti den genom Kungl. Maj:ts och Rikets ständers beslut för honom bestämda lönen, 10,000 kronor, ett belopp av 850 kronor; och dels såsom hyresersättning 1,500 kronor, eller tillsam-

mans 2,350 kronor årligen, att av statskontoret från biskopslöneregleringsfonden kvartalsvis utbetalas.

Karlstads stift,

enligt kungl. brev den 14 april 1882:

Biskopen, som innehar boställe med tillhörande tomt i Karlstad, äger åtnjuta:

1:o) den honom anslagna kronotiondespannmålen från Norrsyssets fögderi: 101 kft 2,96 k:r råg, 28 kft 3,43 k:r korn och 3,747 kft 4,71 k:r havre;

2:o) kyrkoherdelönen i Kils och Frykeruds församlingars prebendepastorat, därav 1,200 kronor beräknas för avlönande av erforderligt ämbetsbiträde i detta pastorat; och

3:o) såsom fyllnad i den genom Kungl. Maj:ts och Rikets ständers beslut för biskopen i Karlstads stift bestämda lönen, 12,000 kronor, ett belopp av 1,410 kronor, att av statskontoret årligen utbetalas från biskopslöneregleringsfonden.

Karlstads och Ulleruds pastorat skulle upphöra att vara biskopens prebenden.

Härnösands stift,

enligt kungl. brev den 16 april 1870:

Biskopen, som innehar biskopshuset i Härnösands stad, skall åtnjuta:

1:o) kontant anslag av ordinarie räntor 356 kronor, enligt kungl. brevet den 3 juni 1647;

2:o) räntan av 1 mantal $\frac{1}{4}$ Utanö i Högsjö socken, enligt kungl. brevet den 9 juli 1602;

3:o) av kronotionden från Ytter Lännäs och Bjärträ socknar enligt sistnämnda brev 258 kft 3,69 k:r råg och 933 kft 4,40 k:r korn;

4:o) av kronotionden från Härnö landsförsamling 15 kft 4 k:r råg och 61 kft 8 k:r korn, enligt kungl. brevet den 8 september 1747 och kungl. resolutionen den 4 december 1868; och

5:o) tillsvidare och intilldess annorlunda förordnas, kyrkoherdelönerna i Härnösands och Säbrå pastorater.

Dessutom skall biskopen såsom fyllnad i det av Kungl. Maj:t och Rikets ständer bestämda lönebeloppet, 12,000 kronor, årligen kvartalsvis uppbära 4,517 kronor ur biskopslöneregleringsfonden.

Nora, Skogs och Bjärträ församlingars pastorat skulle upphöra att vara biskopens prebende.

Sedan Säbrå pastorat på grund av kungl. brevet den 29 oktober 1886

efter dåvarande biskops avgång upphört att vara prebende, åtnjuter biskopen numera som ersättning för inkomsterna av nämnda pastorat årligen från biskopslöneregleringsfonden ett belopp av 2,210 kronor.

Enligt beslut vid 1912 års riksdag skall Härnösands pastorat upphöra att vara prebende för biskopen i Härnösand och skall ersättning för avkomsten av prebendet utgå från biskopslöneregleringsfonden med 2,073 kronor 88 öre årligen.

Visby stift,

enligt kungl. brev den 10 oktober 1873:

Biskopen skall åtnjuta:

1:o) de honom anslagna hemmansrëntorna av 38⁹³/₁₁₆ mantal inom Närs, Lau, Alskogs, Lye, Garde och Ethelhems socknar av Gottlands södra fögderi, utgörande tillsammans 927 kft 7,66 k:r spannmål, $\frac{1}{2}$ råg och $\frac{1}{2}$ korn, 14 centner 19,76 skålpund smör, 18 centner 39,66 skålpund fläsk samt 398 kronor 38 öre;

2:o) kyrkoherdelönen i Visby stads- samt norra och södra landsförsamlingars pastorat; samt

3:o) såsom fyllnad uti den genom Kungl. Maj:ts och Rikets ständers beslut för biskopen bestämda lönen, 10,000 kronor, årligen ett belopp av 4,000 kronor, att av statskontoret från biskopslöneregleringsfonden kvartalsvis utbetalas.

Lärbro och Helleviks församlingars pastorat skulle upphöra att vara biskopens prebende och den till biskopen dittills av stiftets landsförsamlingar under namn av visitationspenningar utgående avgiften skulle upphöra.

På grund av därom av Kungl. Maj:t gjord framställning fattades vid 1903 års riksdag beslut om inrättande av Luleå stift, utgörande Västerbottens och Norrbottens län, dock under villkor, att då någon av de nuvarande innehavarna av biskopsämbetena i Växjö och Kalmar stift avginge från sin befattning, det stiftsområde, den avgångne innehaft, tillägges det andra stiftet, som därefter skall bära benämningen Växjö stift och hava biskopssäte i Växjö.

I samband härmed bestämdes, att av biskopslöneregleringsfonden finge för avlönande av biskop i Luleå årligen användas 14,000 kronor, varav 12,000 kronor såsom lön och 2,000 kronor såsom hyresersättning, samt för biskopen i det nya Växjö stift, utöver biskopslönen i nuvarande Växjö stift, såsom lönetillägg 2,000 kronor årligen.

Såsom av det föregående framgår äro visserligen biskopslönerna bestämda till visst kontant belopp jämte bostad eller hyresersättning, där biskopshus ej finnes, men därav följer alldeles icke att lönerna utgå med de bestämda summorna. Till hvilket belopp lönerna i verkligheten belöpa sig beror på flera omständigheter. På sin tid kommo löneregleringsnämnderna vid sina beräkningar till vissa resultat, rörande avkastning av hemman och prebenden, samt det tionde m. m. som föreslogs utgöra biskopslönen, helt eller delvis, och på grundvalen därav har Kungl. Maj:t fastställt de löneförmåner, som skulle tillkomma innehavarna av de olika biskopsstolarna. Det ligger i öppen dag att, om undersökning företoges rörande den avkastning som tionde, hemman och prebenden numera lämna, skulle man därvid komma till helt andra belopp än de, som angivas i punkt 2:o i nu gällande grunder för biskoparnas avlöning.

Delade meningar borde sålunda icke kunna råda därom, att nu gällande grunder för till biskoparna — biskopen i Luleå stift undantagen — utgående avlöningar icke kunna anses tillfredsställande. Förutom den stora skillnad, som förefinnes mellan de löneinkomster, som inflyta till de olika stiftet, så är det icke ens möjligt för en utomstående att kunna exakt ange det verkliga lönebeloppet. Redan ur de synpunkterna synes det som om det vore behöfligt, att en ändring komme till stånd.

Men även andra ej mindre viktiga skäl för ändrade grunder för biskoparnes avlöning föreligga.

Genom de beslut, som fattades vid 1910 års riksdag och som av Kungl. Maj:t godkäfts, hava nya grunder blivit antagna för prästerskapets avlöning. Dessa torde ej vara nödigt att här anföra. De äro förvisso allmänt kända. Men då väl biskoparna jämväl böra räknas med till prästerskapet, synes det vara en orimlighet att för den högre klassen — biskoparna — bibehålla och tillämpa avlöningsgrunder, som för prästerskapet i allmänhet ansetts föråldrade och olämpliga och därför övergivits. Härtill kommer, att sedan kronotionden avskrivits måste statsverket i stället betala en motsvarande summa till en var av de biskopar, som uppbära sin avlöning efter 1861 års grunder.

Beträffande nya grunder för avlöningen torde vara nog att uttala, att det synes ändamålsenligast att lönen måtte utgå med visst kontant belopp tillika med fri bostad. Finnes ej bostad, bör hyresersättning utgå med viss summa. Bostadsboställen för biskoparna finnas i tio av rikets stift. De stift där boställshus saknas äro Kalmar och Luleå samt Visby. I sistnämnda stift innehar emellertid biskopen bostadsboställe såsom kyrkoherde i Visby stad.

Hemmanen synas böra indragas till statsverket och avkastningen av

desamma gå till biskoparnas lönerregleringsfond. Kan den fonden med de inkomster, som från hemmanen m. m. till den inflyta, ej förmå att bära det utgiftsbelopp, som för biskoparnes avlöning erfordras, så måste givetvis medel härför på annan väg beredas. Prebendena synas nämligen bära indragas, dock måhända med undantag för Visby pastorat.

I anledning av det anförda hemställes vördsamt,

att Riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes snarast möjligt låta verkställa utredning rörande ändrade grunder för biskoparnes avlöning och att därvid särskilt måtte beaktas de synpunkter, som härövan anförts, samt efter verkställd utredning för Riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

Stockholm den 25 januari 1913.

E. A. Nilson.

Carl Persson.

D. Persson
i Tällberg.

Nr 117.

Av herr **Olausson m. fl.**, om höjning av det i statsverkspropositionen föreslagna anslaget för bidrag till extra provinsialläkares avlöning.

I statsverkspropositionen till innevarande års Riksdag under 6:te huvudtiteln, punkt 25, föreslår Kungl. Maj:t, att såsom bidrag till extra provinsialläkares avlöning på ordinarie stat från 1914 måtte uppföras ett förslagsanslag av 30,000 kronor.

Sedan genom omreglering av förste provinsialläkar- och provinsialläkarväsendet, som beslutades av 1911 års Riksdag, en del av det anslag å 65,000 kronor, som från och med år 1907 under form av förslagsanslag utgått såsom bidrag från statens sida till extra provinsialläkares avlöning,